

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

ID 2600

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (бакалавр)	Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування (2024)
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. економіки та фінансів (ЕФ)

Викладач/викладачі

Крамар Ірина Юріївна, д-р екон. наук, професор, професор кафедри економіки та фінансів, [профіль на порталі "Науковці ТНУ"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	Метою вивчення дисципліни є формування у студентів комплексного розуміння системи взаємозв'язків у галузі міжнародних фінансів.
Формат курсу	Змішаний
Компетентності ОП	<p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:</p> <p>інтегральної: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.</p> <p>загальної: ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>спеціальних (фахових): СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p>
Програмні результати навчання з ОП	<p>За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:</p> <p>ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР 02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР 03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p>
Обсяг курсу	<p>Очна (денна) форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 28 год.; практичні заняття — 28 год.; самостійна робота — 64 год.;</p> <p>Заочна форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 8 год.; практичні заняття — 6 год.; самостійна робота — 106 год.;</p>

Ознаки курсу	Рік навчання — 4; семестр — 8; Обов'язкова (для здобувачів інших ОП може бути вибірковою) дисципліна; кількість модулів — 2;
Форма контролю	Поточний контроль: Модуль 1, модуль 2, усне /письмове опитування, виконання ІНДЗ. Підсумковий контроль: залік
Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення	Фондовий ринок
Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення	Студент повинен бути впевненим користувачем прикладних програм Microsoft Office

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
<p>Тема 1. СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ Предмет науки про міжнародні фінанси. Призначення міжнародних фінансів. Суб'єкти міжнародних фінансових зв'язків. Еволюція міжнародних фінансів. Координація економічної та фінансової політики країн на сучасному етапі. Міжнародне фінансове право. Принципи та форми реалізації міжнародної фінансової політики</p>	2	0,5
<p>Тема 2. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ Причини виникнення і мета діяльності МО. Класифікація МО. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Світовий банк (СБ). Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна асоціація розвитку (МАР)</p>	2	0,5
<p>Тема 3. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО СЕРЕДОВИЩА Основні тенденції розвитку світової економіки. Лібералізація міжнародної торгівлі. Регіональна економічна інтеграція. Глобалізація. Сутність, виміри та форми прояву фінансової глобалізації. Наслідки фінансової глобалізації. Світові фінансові кризи</p>	4	1
<p>Тема 4. МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЇ Сутність та класифікація іноземного інвестування. Переваги та недоліки іноземного інвестування. Форми розміщення капіталу. Державне регулювання іноземних інвестицій. Тенденції іноземного інвестування у світі після пандемії COVID-19, початку повномасштабної війни рф проти України. Тенденції іноземного інвестування в Україні</p>	2	1
<p>Тема 5. ВЗАЄМОДІЯ У МІЖНАРОДНОМУ ФІНАНСОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ. МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ ТА ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ Транснаціональні корпорації (ТНК). Внутрішні фінансові ресурси транснаціональних корпорацій. Зовнішні джерела фінансування транснаціональних корпорацій. Офшорні зони. Організаційні засади міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків та обставини, що обумовлюють їх вибір. Інкасо. Документарний акредитив. Банківський переказ. Система відкритих рахунків. Дорожні (туристичні) чеки. Єврочеки. Розрахунки з використанням пластикових (кредитних і дебітових) карток. Розрахунки на компенсаційній основі</p>	4	1
<p>Тема 6. ФІНАНСОВИЙ РИНОК. СВІТОВІ ФІНАНСОВІ ЦЕНТРИ Організаційні засади світового фінансового ринку. Наднаціональне регулювання ринку.</p>		

Фінансові посередники. Первинний ринок. Вторинний ринок. Форми організаційних структур іноземних банків. Регулювання міжнародних банківських операцій. Базельський комітет. Характеристика найважливіших міжнародних фінансових центрів (Лондон, Нью-Йорк, Токіо). Роль золота у валютній сфері. Ринок банківських металів в Україні	2	0,5
Тема 7. МІЖНАРОДНИЙ РИНОК БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТІВ Міжнародний кредит як економічна категорія. Форми міжнародного кредиту. Світовий борг та криза світової заборгованості. Геополітика світового боргу. Показники оцінки рівня зовнішнього боргу. Шляхи реструктуризації боргових зобов'язань. Міжнародний факторинг. Проблеми заборгованості України. Заборгованість країн «третього світу». Заборгованість провідних індустріальних країн	2	0,5
Тема 8. МІЖНАРОДНИЙ ФОНДОВИЙ РИНОК Поняття та структура фондового ринку. Учасники міжнародного ринку капіталів. Види цінних паперів. Способи розміщення облігацій. Єврооблігації. Сучасні тенденції розвитку міжнародного ринку цінних паперів	2	0,5
Тема 9. СВІТОВА ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ЕТАПИ ЇЇ ЕВОЛЮЦІЇ Поняття валютної системи. Складові валютних систем, їх еволюція в міжнародних фінансах. Види валютних систем. Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська (Кінгстонська) валютна система. Валютні резерви. Перспективи розвитку валютних систем	2	0,5
Тема 10. ВАЛЮТНІ ВІДНОСИНИ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ. ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ Термінові валютні угоди та їх особливості. Валютний форвард. Валютний ф'ючерс. Порівняльна характеристика валютного форварда та ф'ючерсу. Валютний опціон та його види: опціон на купівлю, опціон на продаж, подвійний опціон. Стили виконання опціонів: американський і європейський. Розрахунок доходу по опціону. Операції своп на валютному ринку. Валютні інтервенції національних банків з метою регулювання валютних курсів	4	1
ТЕМА 11. ВАЛЮТНА ІНТЕГРАЦІЯ І РИНОК ЄВРОВАЛЮТИ Європейський Союз: історія заснування, основні договори в історії ЄС. Європейська валютна система як закономірний результат інтеграційних процесів в Європі. «План Вернера»: послідовність реалізації і досягнуті результати. «План Делора». Європейський центральний банк як наступник Європейського валютного інституту. Європейська система центральних банків: структура і завдання. Наслідок введення ЄВРО і трансформація його ролі у світовій валютній системі	2	1
РАЗОМ:	28	8

Практичні заняття (теми)	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Тема 1. СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ	2	0,5
Тема 2. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ	2	0,5
Тема 3. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО СЕРЕДОВИЩА	4	0,5
Тема 4. МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЇ	2	0,5
Тема 5. ВЗАЄМОДІЯ У МІЖНАРОДНОМУ ФІНАНСОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ. МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ ТА ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ	4	1
Тема 6. ФІНАНСОВИЙ РИНОК. СВІТОВІ ФІНАНСОВІ ЦЕНТРИ	2	0,5
Тема 7. МІЖНАРОДНИЙ РИНОК БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТІВ	2	0,5
Тема 8. МІЖНАРОДНИЙ ФОНДОВИЙ РИНОК	2	0,5
Тема 9. СВІТОВА ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ЕТАПИ ЇЇ ЕВОЛЮЦІЇ	2	0,5
Тема 10. ВАЛЮТНІ ВІДНОСИНИ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ. ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ	4	0,5
ТЕМА 11. ВАЛЮТНА ІНТЕГРАЦІЯ І РИНОК ЄВРОВАЛЮТИ	2	0,5
	РАЗОМ:	28 6

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Теми, короткий зміст

1. Підготовка до практичних занять.
2. Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції.
3. Підготовка індивідуального навчально-дослідного завдання на одну з тем:
Україна і Міжнародний валютний фонд.
Україна і Міжнародний банк реконструкції та розвитку.
Група Африканського банку розвитку (АфБР).
Арабський фонд економічного і соціального розвитку (АфЕСР).
Ісламський банк розвитку (ІБР).
Велика депресія у США
Рейтинг країн світу за рівнем ВВП. Причини стрімкого економічного зростання та стабільності цих країн
Аналіз інвестиційного клімату в Україні. Політика Кабінету Міністрів щодо покращення інвестиційного клімату країни.
Найбільші ТНК світу: шлях до успіху.
Депозитні сертифікати: теп (tap), транш (tranche), ролловер (rollover).
Клірингові розрахунки в євро за участю міжнародних та національних платіжних систем (TARGET, EBA, RTGS).
Сучасний стан заборгованості України.
Єврооблігації як міжнародні боргові зобов'язання уряду України.
Економічні наслідки завищеного чи заниженого валютного курсу національної грошової одиниці.
Ринок криптовалюти: становлення, особливості функціонування та перспективи розвитку.
Місце України у світовому економічному просторі.
Представництво Європейського Союзу в Україні. Основні напрями діяльності і реалізовані проекти.
4. Підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування.

Інформаційні джерела для вивчення курсу

Навчально-методичне забезпечення:

1. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародні фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Укладач: Крамар І.Ю. Тернопіль: ТНТУ, 2024. 80 с.
2. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Міжнародні фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Укладач: Крамар І.Ю. Тернопіль: ТНТУ, 2024. 20 с.
3. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Міжнародні фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Укладач: Крамар І.Ю. Тернопіль: ТНТУ, 2024. 17 с.

Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс] : Закон України № 15661-ХІІ від 18.09.1991 р. зі змінами від 15.04.2014 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
2. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 368 с.
3. Грінько І. М. Міжнародні фінанси : навч. посіб. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с.
4. Дослідження грошово-кредитного ринку : навчальний посібник / І. В. Белова. Суми : Сумський державний університет, 2020. 147 с.
5. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) [підручник] / За ред. В.О. Онищенко, А.Ю. Бережна, Л.О. Птащенко, І.Б. Чичкало-Кондрацька. К.: ЦНЛ. 2019. 600 с.
6. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання: монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». К., 2020. 440 с.
7. Актуальні проблеми фінансового управління: глобальні тенденції і національна практика: Монографія / за ред. Т.І.Єфименко. К.: ДННУ «Акад. фін. управління», 2018. 496 с.
8. Актуальні проблеми розвитку системи управління державними фінансами: євроінтеграційний контекст / за ред. Т.І. Єфименко; ДННУ «Акад. фін. управління». К., 2016. 496 с.

Допоміжна

1. Коваленко Ю. М. Управління фінансовими активами : підручник. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2019. 497 с.
2. Масалигіна В. В. Міжнародні фінанси та валютно-кредитні розрахунки: Конспект лекцій: У 2 ч. Харків: УкрДУЗТ, 2019. Ч. 1 124 с.
3. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; Київ, 2019. 272 с.

4. Базилевич В.Д. Цінні папери. Практикум: Навчальний посібник / В.Д. Базилевич. К.: ЦУЛ. 2013. 791 с.

5. Макаренко М.І. Міжнародні фінанси: Навчальний посібник / К.: ЦУЛ, 2016. 548 с.

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі ЕФ. Консультування передбачено як очно, так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Студент має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання екзамену відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Одна третя від суми балів, набраних здобувачем впродовж семестру	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
15	20		20	20			
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів		
1	Практичне заняття №1	2	8	Практичне заняття №8	2		
2	Практичне заняття №2	3	9	Практичне заняття №9	2		
3-4	Практичне заняття №3-4	5	10	Практичне заняття №10	2		
5	Практичне заняття №5	5	11	Практичне заняття №11	3		
6-7	Практичне заняття №6-7	5	12-13	Практичне заняття №12-13	3		
			14	Практичне заняття №14	3		
				ІНДЗ	5		

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою, залік
90-100	A	Зараховано
82-89	B	Зараховано
75-81	C	Зараховано
67-74	D	Зараховано
60-66	E	Зараховано
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри ЕФ, протокол №1 від «26» серпня 2024 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. екон. наук, доцент кафедри ЕФ

Андрій КРУПКА